

نگاهی مقایسوی به کاربردهای محکم و متشابه در قرآن کریم

نویسنده: پوهندوی عبدالرحمن سلیم

استاد پوهنهی شرعیات و علوم اسلامی

چکیده

محکم و متشابه و مقایسه آن دو لفظ در واقع از مهم‌ترین و اختلاف‌برانگیزترین مباحث علوم قرآنی به شمار می‌رود، زیرا زمینه‌ساز نگرش‌های مختلف و متعدد می‌شود. پیشینه تاریخی این دانش بر می‌گردد به روزهای اولیه نزول قرآن کریم، زیرا منشأ و منبع این دانش قرآن کریم است. اهمیت این تحقیق در این است که یکی از عوامل مهم پدید آورنده نظریات و اندیشه‌های مختلف در حوزه دین و علوم قرآنی وجود الفاظ و کلماتی است که در منبع اصلی اسلام که همان قرآن است می‌باشد، چون قرآن به زبان عربی است و زبان عربی یکی از غنی‌ترین زبان‌های موجود است و برای فهم و درک معانی آن باید شناخت و آگاهی لازم وجود داشته باشد تا بتوان در بیان اهداف یک جملات، توفیق حاصل کرد؛ مخصوصاً اگر این متن قرآن باشد که خود، معجزه‌ای عظیم در همه عرصه‌های ادب عرب است، بناً مقایسه بین این دو لفظ ما را در جهت شناخت این معجزه عظیم کمک خواهد کرد. هدف این تحقیق برجسته ساختن نوع تفسیر مناسب از مفاهیم اصیل دینی است که امروزه هرکس برای اثبات موقفش آن را تأویل و تعبیر می‌کند، یکی از این مباحث قرآنی موضوع مقایسه بین محکم و متشابه و کاربردی بودن آنهاست که از آغازین لحظات نزولش تا به امروز اندیشمندان علوم اسلامی و علمای مذاهب را به تفکر و بررسی پیرامون آن واداشته است و هرگز کسی تاکنون ادعا نکرده که به کنه و حقیقت این امر دست یافته است. نتیجه‌ای که از این تحقیق انتظار می‌رود، تبیین روی کردی معتدلانه از متون دینی و اجتناب از افراط و تفریط در این عرصه می‌باشد.

کلمات کلیدی: اسلام، علوم قرآنی، تفسیر، محکم، متشابه و اعتدال.